

Pesterile

Pe suprafata pamantului exista numeroase cavitati; cele mai importante sunt pesterile si galeriile subterane care formeaza imense retele. Unele au fost explorate, dar multe dintre ele raman sa fie descoperite.

Pesterile si galeriile subterane se intalnesc in principal in zonele **calcaroase**. Toate aceste cavitati s-au format prin actiunea apei care, infiltrandu-se in **fisurile** substratului, a dizolvat treptat calcarul.

Formarea prapastiilor si a pesterilor

Apa, infiltrandu-se in substrat, acumuleaza gaz carbonic; in apa, acest gaz se transforma in acid carbonic, care ataca si dizolva calcarul. Pe masura ce apa patrunde in fisurile rocii, ea le largeste, creand incetul cu incetul goluri sau cavitati, uneori foarte mari. In acest fel se formeaza **pesterile**.

Uneori, plafonul unei cavitati se surpa: astfel se formeaza **prapastiile**. Una dintre cele mai adanci din lume este prapastia Jean – Bernard din Savoia Superioara (Franta), care coboara pana la o adancime de peste 1500 m. In acest fel, se pot crea **avene**, sau puturi naturale, adica tuneluri verticale, mai mult sau mai putin inguste.

Stalactitele si stalagmitele

Transportat de apa, calcarul dizolvat se depune pe peretii, pe tavanul sau pe podeaua pesterilor. In timp, aceste depuneri creeaza formatiuni spectaculoase, numite **concretiuni**, cum sunt stalactitele si stalagmitele. Apa care picura din tavan depune pe aceste minuscule cristale de calcar care se aduna, formand incetul cu incetul “tije” lungi si grele care atarna: acestea sunt **stalactitele**. Picaturile care cad pe podea lasa depuneri care cresc putin cate putin: acestea sunt **stalagmitele**. Cand stalactitele si stalagmitele se unesc, ele formeaza coloane. Concretiunile au de multe ori forme ciudate: draperii, tuburi de orga, pisolite asemenea unor perle mari... Ele sunt de obicei de culoare alba, dar au si o tenta galbena, portocalie sau ocru, cand apa contine oxid de fier. De cele mai multe ori, viteza lor de formare este foarte lenta. Pesterile de la Carlsbad, din New Mexico (Statele Unite), sau avenul Armand, din Franta, sunt celebre pentru extraordinarele lor concretiiuni.

Imense retele de galerii

Speologii au descoperit ca puturile si prapastiile comunica adeseori cu imense retele de sali si galerii subterane. Aceste retele sunt constituite din vaile vechilor rauri subterane care, in urma inaltarii substratului din regiune, s-au adancit mai mult. Curgand acum la nivelul cel mai scazut, aceste rauri chiar se pot uni, formand lacuri subterane. Retelele sunt uneori gigantice. Cea mai mare din lume, Mammoth Cave – Flint Ridge din Kentucky, Statele Unite, se intinde pe aproximativ 560 km, din care 400 km au fost deja

explorati. In Europa, cea mai intinsa retea se situeaza in peștera Hölloch, din Elvetia; aici au fost explorati 147 de kilometri.

Animale de peștera

In peșteri sau caverne traiesc animale **cavernicole**. Adaptate la intuneric, acestea sun in general decolorate si oarbe; insectele cavernicole au aripile scurte sau nu au aripi deloc. Printre acestea se numara se numara, de exemplu, creveta sau salamandra oarba de Texas, peștii orbi, care depisteaza prada datorita vibratiilor apei, si un numar mare de nevertebrate: paianjeni, miriapode si coleoptere cavernicole. Dar cei mai raspanditi sunt liliecii; ei traiesc in colonii in aproape toate peșterile din lume.

Proteus

Proteus este un amfibian orb, cu pielea decolorata. Traieste in raurile subterane, unde se hraneste cu bacteriile continute de argila.

Liliacul

Liliacul se deplaseaza in intuneric datorita unui sistem de orientare care functioneaza ca un radar. Captand ecoul ultrasunetelor pe care le emite, el isi formeaza o imagine exacta a mediului. Chiar atunci cand zboara in grupuri, liliecii nu se ciocnesc niciodata intre ei sau de vreun obstacol.

